

Archeologienota Brecht Molenakker woningen en appartementen De Voorkempen

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

21-2-2017

1. Gemotiveerd advies

Enkele percelen akkerland gelegen te Brecht tussen de Molenstraat in het westen, bewoning langsheen de Molenstraat in het noorden, de Laarweg in het noorden, de Venusstraat in het oosten en de Leerlooiersweg in het zuiden zullen in het kader van een groot bouwproject ontwikkeld worden. De Leerlooiersweg, een onverharde weg, maakt zelf ook deel uit van het projectgebied. Het bouwproject bestaat uit verschillende deelprojecten, met meerdere initiatiefnemers: bouwen van appartementen door een private ontwikkelaar, bouwen van huizen en appartementen door een sociale bouwmaatschappij, en het aanleggen van een ontsluitende wegenis. Deze archeologienota heeft betrekking op het bouwen van woningen en appartementen door een sociale bouwmaatschappij. De geplande werken omvatten het optrekken van enkele grote bouwblokken, ondergrondse parkeergarages, funderingen, nutsleidingen, omgevingsaanleg,... Er kan vanuit gegaan worden dat de volledige site zal vergraven worden. De werkzaamheden hebben bijgevolg een aanzienlijke en nefaste impact in de bodem zowel in ruimte als in diepte.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Aangezien de site de voorbije 250 jaar in gebruik was als landbouwgrond/tuinzone, zal de verstoring beperkt zijn tot de teelaarde. De erosiewaarden voor het projectgebied zijn verwaarloosbaar. Dit betekent dat een eventuele archeologische site goed zal bewaard zijn. Brecht is een archeologisch rijke regio, met sites die dateren uit alle perioden en zowel bewonings- als funeraire sporen opleveren. Alles bij elkaar genomen (steeds in gebruik als landbouwgrond, rijke archeologische regio, gunstige bodemtypes) wordt aan het projectgebied een eerder hoge archeologische verwachting toegeschreven.

De geplande werkzaamheden zullen een aanzienlijke impact in de bodem hebben. De werken zullen een nefaste invloed hebben op het potentiële archeologische bodemarchief. Bijgevolg dient verder vooronderzoek te gebeuren, onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Bij het vrijmaken van het noordelijk perceel dient er op toegezien worden dat de boomstronken blijven staan en dat het aanwezige gebouwtje slechts tot op maaiveld wordt afgebroken.

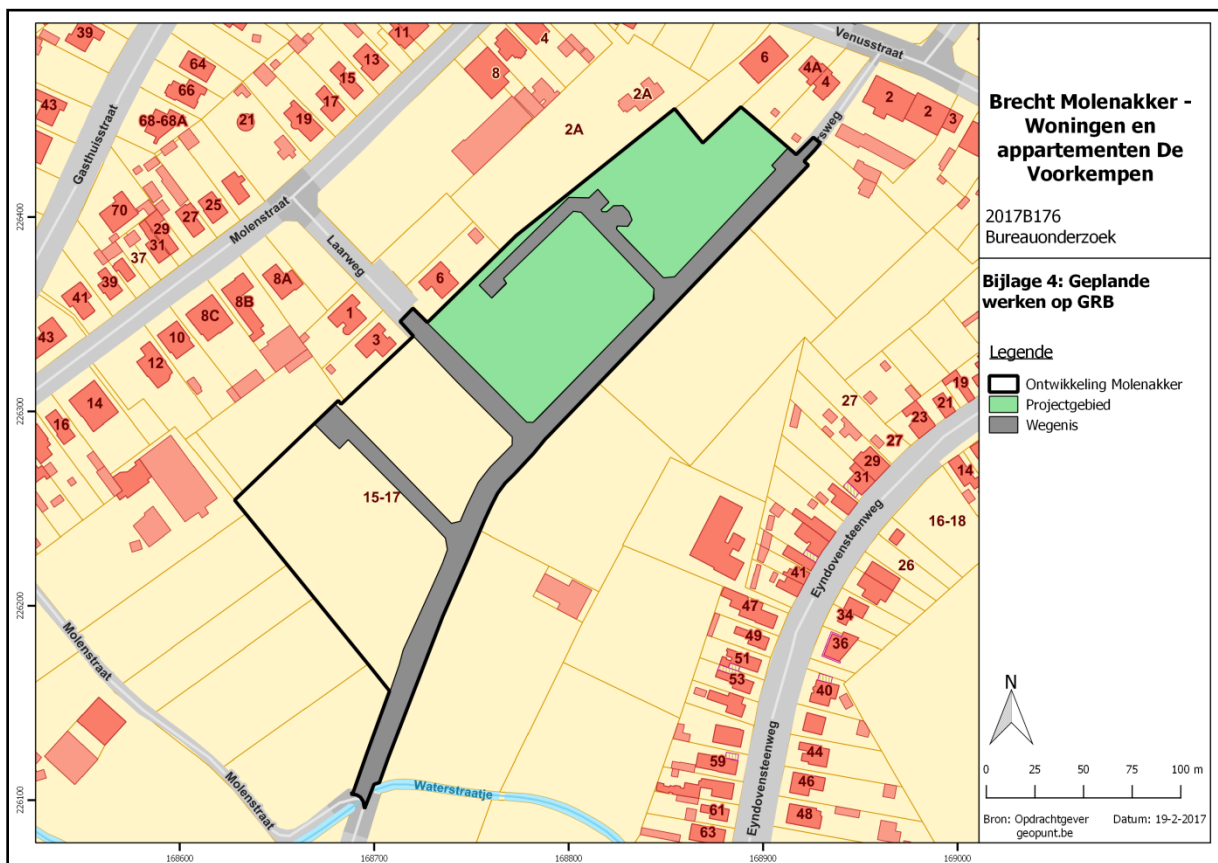
2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Brecht, Laarweg-Leerlooiersweg (Molenakker)

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 168 775 en Y: 226 278; X: 168 928 en Y: 226 438

Kadastergegevens: Brecht, afdeling 3, sectie N, percelen 574B, 591G

De totale grootte van het projectgebied waar deze appartementen en woningen worden ingepland, bedraagt 11392m². De *footprint* van het bouwblok in het oostelijk deel, waar de appartementen worden opgetrokken, bedraagt 2275m². De *footprint* van de woningen bedraagt ca. 2030m². Gezien ook de zone rond de gebouwen grondig verstoord zal worden, dient het volledige site verder onderzocht worden.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied.

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

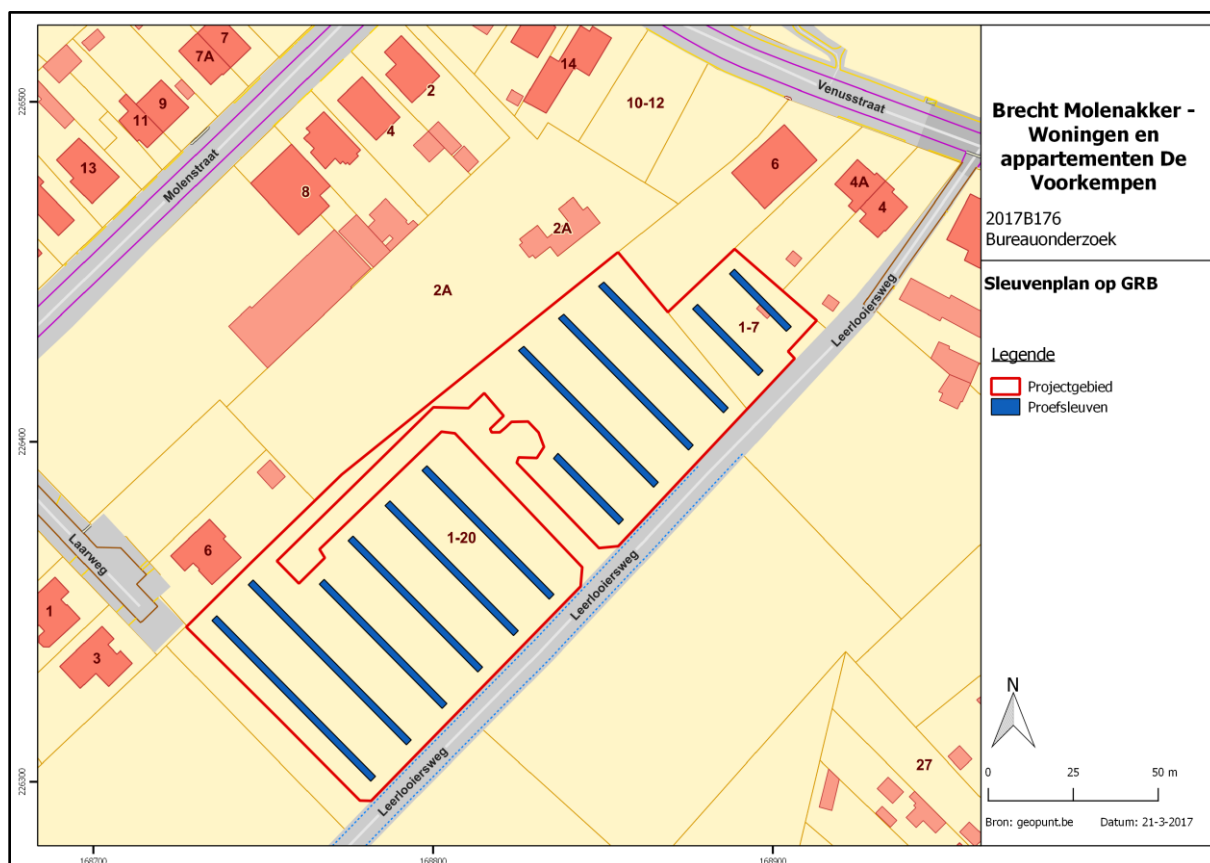
Uit het verslag van resultaten kwam naar voor de verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 1. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd te worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en NW-ZO georiënteerd. In dit geval zullen 12 NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

De totale site bedraagt 11392m². Er wordt 10%, oftewel ca. 1139m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 285m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan.

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 120 werkdagen ervaring met onderzoek op zand/zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek.
- Minstens 1 van de archeologen moet een aantoonbare kennis hebben van onderzoek van meerperiodensites.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.